

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi matkapalveluyhdistelmistä ja kuluttajansuojalain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi matkapalveluyhdistelmistä ja kuluttajansuojalain muuttamisesta (HE 105/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 15/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

matkapalveluyhdistelmistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltaisala

Tätä lakia sovelletaan matkapaketteihin ja yhdistettyihin matkajärjestelyihin paitsi, jos:

- 1) matka kestää alle 24 tuntia eikä sisällä yöpymistä;
- 2) matkapalveluja markkinoidaan rajoitetulle ryhmälle matkustajia satunnaisesti ilman taloudellisen hyödyn tavoittelua; tai
- 3) matkapalvelut ostetaan liikematkustamista koskevan yleisen sopimuksen perusteella.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

2 §

Matkapalvelu

Matkapalvelulla tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) matkustajien kuljetusta;
- 2) muussa kuin asumistarkoituksessa tarjottua majoitusta, joka ei ole olennainen osa matkustajien kuljetusta;
- 3) auton ja muun puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle (Puitedirektiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY 3 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun moottoriajoneuvon taikka A-luokan ajokorttia edellyttävän moottoripyörän vuokraamista;
- 4) muuta matkailupalvelua, joka ei ole olennainen osa 1—3 kohdassa tarkoitettua kuljetus-, majoitus- tai vuokrauspalvelua.

3 §

Matkapaketti

Matkapaketilla tarkoitetaan tässä laissa vähintään kahden erityyppisen, samaa matkaa tai loma varten ostettavan matkapalvelun yhdistelmää, jos elinkeinonharjoittaja yhdistää kyseiset palvelut joko omasta aloitteestaan taikka matkustajan pyynnöstä tai tämän valinnan mukaisesti ennen kuin kaikki palvelut kattava sopimus tehdään. Matkapaketilla tarkoitetaan lisäksi yksittäisistä matkapalveluista palvelun tarjoajien kanssa tehtäviä erillisiä sopimuksia, kun:

- 1) palvelut ostetaan yhdestä myyntipisteestä ja ne valitaan ennen kuin matkustaja sitoutuu maksamaan ne;
- 2) palveluja markkinoidaan yhteis- tai kokonaishintaan tai niistä veloitetaan yhteis- tai kokonaishinta;
- 3) palveluja markkinoidaan ”matkapakettina” tai vastaavalla nimikkeellä;
- 4) palvelut yhdistetään sen jälkeen, kun elinkeinonharjoittaja on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen, jonka perusteella matkustajalla on oikeus valita haluamansa palvelut erityyppisten matkapalvelujen valikoimasta; tai
- 5) palvelut ostetaan eri elinkeinonharjoittajilta käyttämällä sellaisia toisiinsa kytkettyjä verkkovarausmenettelyjä, joissa matkustajan nimi, maksutiedot ja sähköpostiosoite toimitetaan matkapalvelun ensin myyneeltä elinkeinonharjoittajalta toiselle elinkeinonharjoittajalle ja toista matkapalvelua koskeva sopimus tehdään viimeistään 24 tuntia ensimmäisen matkapalvelun varauksen vahvistamisen jälkeen.

Jos kuljetus-, majoitus- tai ajoneuvonvuokrauspalvelu yhdistetään muuhun matkailupalveluun, matkapalvelujen yhdistelmää ei kuitenkaan pidetä matkapakettina, elleivät yhdistelmään kuuluvat matkailupalvelut muodosta merkittävää osaa yhdistelmän arvosta tai ne muutoin ole olennainen osa yhdistelmää taikka ellei niitä ole markkinoitu sellaisina. Kuljetus-, majoitus- tai ajoneuvonvuokrauspalvelua yhdistettynä muihin matkailupalveluihin ei pidetä matkapakettina myöskään, jos muut matkailupalvelut valitaan ja ostetaan vasta sen jälkeen, kun kuljetus-, majoitus- tai ajoneuvon vuokrauspalvelun suorittaminen on alkanut.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

4 §

Yhdistetty matkajärjestely

Yhdistetyllä matkajärjestelyllä tarkoitetaan tässä laissa vähintään kahta erityyppistä, samaa matkaa tai lomaa varten ostettua matkapalvelua, jotka eivät muodosta matkapakettia ja joista matkustaja tekee erilliset sopimukset yksittäisten palvelun tarjoajien kanssa, jos elinkeinonharjoittaja edesauttaa:

1) matkustajan suorittamaa kunkin matkapalvelun erillistä valintaa ja maksamista yhden yhteydenoton aikana; tai

2) vähintään yhden täydentävän matkapalvelun ostamista toiselta elinkeinonharjoittajalta kohdennetusti, jos sopimus toisen elinkeinonharjoittajan kanssa tehdään viimeistään 24 tuntia ensimmäisen matkapalvelun varauksen vahvistamisen jälkeen.

Kuljetus-, majoitus- tai ajoneuvonvuokrauspalvelu ei kuitenkaan yhdistettynä muuhun matkailupalveluun muodosta yhdistettyä matkajärjestelyä, elleivät ostetut muut matkailupalvelut muodosta merkittävää osaa ostettujen matkapalvelujen arvosta tai ne muutoin ole olennainen osa palvelujen muodostamasta kokonaisuudesta taikka ellei niitä ole markkinoitu sellaisina.

5 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *elinkeinonharjoittajalla* luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka tämän lain soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia tehdessään toimii tarkoituksessa, joka liittyy hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa riippumatta siitä, toimiiko henkilö matkanjärjestäjänä, matkanvälittäjänä, yhdistetyn matkajärjestelyn hankkimista edesauttavana tahona vai matkapalvelun tarjoajana;

2) *matkanjärjestäjällä* elinkeinonharjoittajaa, joka yhdistää matkapaketteja ja myy tai muutoin tarjoaa niitä joko suoraan tai toisen elinkeinonharjoittajan välityksellä tai yhdessä toisen elinkeinonharjoittajan kanssa, tai joka toimittaa matkustajan tiedot toiselle elinkeinonharjoittajalle 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja verkkovarausmenettelyjä käyttäen;

3) *matkanvälittäjällä* sellaista muuta elinkeinonharjoittajaa kuin matkanjärjestäjää, joka myy tai muutoin tarjoaa matkanjärjestäjän yhdistämiä matkapaketteja;

4) *matkustajalla* henkilöä, joka haluaa tehdä elinkeinonharjoittajan kanssa tämän lain soveltamisalaan kuuluvan sopimuksen tai jolla on oikeus matkustaa tällaisen sopimuksen perusteella;

5) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vastaanottaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina;

6) *väistämättömillä ja poikkeuksellisilla olosuhteilla* olosuhteita, jotka ovat niihin vetoavan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ja joiden seurauksia ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu;

7) *paluukuljetuksella* matkustajan kuljetusta lähtöpaikkaan tai muuhun sopimuspuolten sopimaan paikkaan.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

6 §

Säännösten pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän lain säännöksistä matkustajan vahingoksi, on mitätön, jollei jäljempänä toisin säädetä.

2 luku

Tiedonantovelvollisuudet ja matkapakettisopimuksen tekeminen

7 §

Ennakkotiedot

Matkanjärjestäjän ja matkanvälittäjän on ennen matkapakettisopimuksen tekemistä annettava matkustajalle vakiomuotoiset tiedot tämän lakiin perustuvista oikeuksista sekä tiedot seuraavista seikoista:

- 1) matkanjärjestäjä;
- 2) matkanvälittäjä;
- 3) tarjottavien matkapalvelujen pääominaisuudet;
- 4) matkapaketin kokonaishinta ja mahdolliset lisäkustannukset sekä maksuehdot;
- 5) vaadittu matkustajien vähimmäismäärä ja seuraukset, jos matkustajien vähimmäismäärä ei täyty määräaikaan mennessä;
- 6) matkustusasiakirjat;
- 7) matkustajan oikeus peruuttaa sopimus ennen matkan alkamista;
- 8) pakollinen tai vapaaehtoinen matkavakuutus.

Jos matkapakettiin kuuluvat matkapalvelut ostetaan käyttämällä 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja verkkovarausmenettelyjä, matkanjärjestäjän ja elinkeinonharjoittajan, jolle matkanjärjestäjä on siirtänyt matkustajan tiedot, on annettava tiedot tämän pykälän 1 momentissa mainituista seikoista tarjoamiensa matkapalvelujen osalta.

Ennakkotiedot on annettava selkeästi, ymmärrettävästi ja näkyvästi. Jos tiedot annetaan kirjallisesti, niiden on oltava helposti luettavassa muodossa. Vakiomuotoiset tiedot on kuitenkin annettava lomakkeella, paitsi jos matkapakettisopimus tehdään puhelimitse. Annettavista tiedoista ja vakiotietolomakkeista säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

8 §

Ennakkotietojen sitovuus

Edellä 7 §:n 1 momentin 1—5 ja 7 kohdan nojalla annetut tiedot ovat osa matkapakettisopimusta eikä niitä saa muuttaa, elleivät sopimusosapuolet nimenomaisesti toisin sovi.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

9 §

Matkapakettisopimus

Matkapakettisopimus on laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi sekä, jos sopimus laaditaan kirjallisesti, helposti luettavassa muodossa.

10 §

Sopimusehtojen ja tietojen vahvistaminen

Matkanjärjestäjän tai matkanvälittäjän on matkapakettisopimusta tehtäessä tai ilman aiheeton-
ta viivytystä sopimuksen tekemisen jälkeen annettava matkustajalle jäljennös sopimuksesta tai
sopimusvahvistus pysyvällä tavalla. Matkapakettisopimuksessa tai sopimusvahvistuksessa on
mainittava:

- 1) tiedot 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista;
- 2) matkustajan erityiset toiveet, jotka matkanjärjestäjä on hyväksynyt;
- 3) muut sopimusehdot;
- 4) matkanjärjestäjän vastuut ja velvollisuudet;
- 5) matkustajan oikeudet sekä tarvittava opastus ja yhteystiedot oikeuksien käyttämiseksi.

Matkustajalla on pyynnöstä oikeus saada jäljennös sopimuksesta tai sopimusvahvistus pape-
rilla, jos matkapakettisopimus on tehty osapuolten ollessa samanaikaisesti itse läsnä. Jos kyse on
kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvun 6 §:ssä tarkoitettua kotimyyntisopimuksesta, matkustajal-
le on annettava kappale matkapakettisopimuksesta tai sopimusvahvistus paperilla tai matkusta-
jan suostumuksella muulla pysyvällä tavalla. Jos matkapaketti syntyy edellä 3 §:n 1 momentin
5 kohdassa tarkoitettuja toisiinsa kytkettyjä verkkovarausmenettelyjä käyttäen, matkanjärjestä-
jän on annettava matkustajalle tiedot tämän pykälän 1 momentin 2, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuista
seikoista viipymättä sen jälkeen, kun matkanjärjestäjä on saanut tiedon matkapaketin syntymises-
tä.

Matkapakettisopimuksessa tai sopimusvahvistuksessa mainittavista tiedoista säädetään tar-
kemmin oikeusministeriön asetuksella.

11 §

Velvollisuus antaa tietoja matkanjärjestäjälle

Elinkeinonharjoittajan, jolle on 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua verkkovarausmenet-
telyä käyttäen siirretty tiedot matkustajasta ja joka on tehnyt sopimuksen matkapalvelusta tämän
kanssa, on viipymättä ilmoitettava matkanjärjestäjälle sopimuksesta, jonka tekemisen johdosta
matkapaketti syntyi. Elinkeinonharjoittajan on annettava matkanjärjestäjälle tiedot, jotka tämä
tarvitsee voidakseen täyttää velvollisuutensa matkanjärjestäjänä.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

12 §

Muut ennen matkaa annettavat tiedot sekä asiakirjat

Matkanjärjestäjän on hyvissä ajoin ennen matkan alkamista toimitettava matkustajalle tarvittavat matkaliput, kuitit ja muut asiakirjat sekä tiedot kuljetusyhteyksistä aikatauluineen ja pysähdyksineen.

3 luku

Matkapakettisopimuksen muuttaminen ennen matkan alkamista

13 §

Matkapakettisopimuksen luovutus

Matkustajalla on oikeus luovuttaa matkapakettisopimukseen perustuvat oikeutensa henkilölle, joka täyttää mahdollisesti asetetut matkalle osallistumista koskevat ehdot. Luovutuksesta on ilmoitettava matkanjärjestäjälle pysyvällä tavalla viimeistään seitsemän päivää ennen matkan alkamista. Ilmoitus voidaan kuitenkin tehdä myöhemmin, jos se ei aiheuta kohtuutonta hankaluutta matkanjärjestäjälle.

Matkanjärjestäjä saa periä korvauksen luovutuksesta. Korvaus saa vastata enintään matkanjärjestäjälle siirrosta aiheutuneita todellisia kustannuksia eikä se saa olla kohtuuton. Matkanjärjestäjän on ilmoitettava aiheutuneet kustannukset luovuttajalle ja annettava tälle niitä koskevat todisteet.

Luovuttaja ja luovutuksensaaja vastaavat yhteisvastuullisesti matkan hinnan ja mahdollisesti perittävän korvauksen maksamisesta matkanjärjestäjälle.

14 §

Matkanjärjestäjän oikeus peruuttaa matka

Matkanjärjestäjällä on oikeus peruuttaa matka, jos ilmoittautuneiden osallistujien määrä on sopimusehdoissa mainittua vähimmäismäärää pienempi. Peruuttamisesta on ilmoitettava matkustajalle sopimuksessa mainitun määräajan kuluessa ja viimeistään:

- 1) 20 päivää ennen matkan alkamista, jos matka kestää yli kuusi päivää;
- 2) 7 päivää ennen matkan alkamista, jos matka kestää kahdesta kuuteen päivään;
- 3) 48 tuntia ennen matkan alkamista, jos matka kestää alle kaksi päivää.

Matkanjärjestäjällä on lisäksi oikeus peruuttaa matka, jos väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet estävät matkanjärjestäjää toteuttamasta matkaa sovitulla tavalla. Peruuttamisesta on ilmoitettava matkustajalle ilman aiheutonta viivytystä ennen matkan alkamista.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

15 §

Matkustajan oikeus peruuttaa sopimus ennen matkan alkua

Matkustajalla on oikeus peruuttaa matkapakettisopimus milloin tahansa ennen matkan alkamista.

Jos matkustaja peruuttaa sopimuksen 1 momentin nojalla, matkanjärjestäjä saa periä matkustajalta asianmukaisen ja perustellun peruutusmaksun. Matkanjärjestäjällä ei ole kuitenkaan oikeutta peruutusmaksuun, jos matkustaja peruuttaa matkapakettisopimuksen matkakohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä vallitsevien väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, jotka vaikuttavat merkittävästi matkustajien kuljetukseen matkakohteeseen tai muutoin matkan toteuttamiseen sovitulla tavalla, tai jos matkustajalla muutoin painava syy olettaa, että matkanjärjestäjän suorituksessa tulee olemaan merkittävä virhe.

Peruutusmaksu saa olla enintään matkapaketin hinta, josta on vähennetty peruuttamisesta syntyvät kustannussäästöt ja matkapalvelun vaihtoehtoista käytöstä saatavat tulot. Jos matkapakettisopimuksessa on sovittu vakiomääräisestä peruutusmaksusta, sen on oltava kohtuullinen ja perustuttava sopimuksen peruuttamisajankohtaan sekä ennakoituihin kustannussäästöihin ja matkapalvelun vaihtoehtoista käytöstä saatavissa oleviin tuloihin. Matkanjärjestäjän on matkustajan pyynnöstä esitettävä perustelut peruutusmaksun määrälle.

16 §

Maksusuoritusten palauttaminen matkustajalle

Matkanjärjestäjän on palautettava matkustajan maksusuoritukset ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluttua siitä, kun matkapakettisopimus on 14 tai 15 §:n nojalla peruutettu. Jos matkan peruuttaa matkustaja, matkanjärjestäjä saa kuitenkin vähentää palautettavista suorituksista 15 §:n 2 ja 3 momentin mukaisen peruutusmaksun.

17 §

Muut kuin hintaa koskevat merkittävät muutokset sopimukseen

Matkanjärjestäjän on ilman aiheutonta viivytystä selkeästi, näkyvästi ja ymmärrettävästi ilmoitettava matkustajalle, jos matkanjärjestäjän on tehtävä ennen matkan alkamista merkittäviä muutoksia matkapalvelujen pääominaisuuksiin tai jos matkanjärjestäjä ei kykene täyttämään niitä matkustajan erityisiä toiveita, jotka matkanjärjestäjä on hyväksynyt.

Ilmoitus matkustajalle on tehtävä pysyvällä tavalla ja siitä on käytävä ilmi, mitä muutoksia matkanjärjestäjän tarkoitus tehdä, heikentävätkö muutokset matkapaketin laatua tai alentavatko ne sen arvoa sekä minkä suuruisen hinnanalennuksen matkustaja saa tehtyjen muutosten johdosta. Ilmoituksessa on mainittava myös, että matkustajan katsotaan hyväksyvän ehdotetut muutokset, jos matkustaja ei ilmoituksessa mainitussa kohtuullisessa määräajassa ilmoita peruuttavansa sopimusta. Jos matkanjärjestäjä tarjoaa korvaavan matkapaketin siinä tapauksessa, että matkustaja peruuttaa tehdyn sopimuksen, ilmoituksessa on oltava tiedot tarjotusta korvaavasta matkapaketista ja sen hinnasta.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

Matkustajalla on oikeus tehtävien muutosten johdosta peruuttaa sopimus ilmoittamalla siitä matkanjärjestäjälle 2 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa mainitussa määräajassa. Matkanjärjestäjän on palautettava tehdyt maksusuoritukset ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 14 päivän kuluttua siitä, kun matkustaja on peruuttanut sopimuksen. Matkustajan oikeudesta vahingonkorvaukseen säädetään erikseen.

Jos matkustaja ei peruuta sopimusta, hänen katsotaan hyväksyneen muutokset. Matkustajalla on kuitenkin oikeus hinnanalennukseen, joka vastaa matkapaketin laadun heikennystä tai matkanjärjestäjän kustannusten alentumista.

18 §

Hinnan muutokset

Matkanjärjestäjä saa sopimusehdoissa varata itselleen oikeuden korottaa matkan hintaa sopimuksen tekemisen jälkeen, jos sopimusehdoissa mainitaan matkustajan lakiin perustuvasta oikeudesta hinnanalennukseen vastaavalla perusteella. Sopimusehdoissa on mainittava, miten hinnantarkistukset lasketaan. Hinnankorotus ei saa olla kustannusten nousua suurempi ja se saa perustua ainoastaan:

1) kuljetuskustannusten muutokseen, joka johtuu polttoaineiden tai muiden energialähteiden hinnoista;

2) matkapalveluihin kohdistuvien verojen tai matkapalveluille kolmansien osapuolien asettamien maksujen muutokseen;

3) matkapaketin kannalta merkitykselliseen valuuttakurssin muutokseen.

Matkanjärjestäjä saa korottaa matkan hintaa vain, jos se ilmoittaa matkustajalle siitä pysyväällä tavalla viimeistään 20 päivää ennen matkan alkamista ja esittää ilmoituksessa selkeästi ja ymmärrettävästi hinnankorotuksen määrän, perusteen ja laskentatavan.

Jos hinnankorotus on yli 8 prosenttia matkapaketin kokonaishinnasta, ilmoituksessa on lisäksi mainittava matkustajan oikeudesta ilman peruutusmaksua peruuttaa sopimus kohtuullisessa määräajassa. Hinnankorotuksiin sovelletaan tällöin lisäksi, mitä 17 §:n 3 momentissa säädetään.

Hintaa on alennettava vähintään kustannusten laskua vastaavasti. Matkanjärjestäjä saa kuitenkin vähentää hinnanalennuksesta maksun palautuksesta aiheutuvat tosiasialliset hallintokulut. Matkanjärjestäjän on matkustajan pyynnöstä esitettävä todisteet hallintokuluista.

19 §

Vähäiset muutokset

Matkanjärjestäjä saa tehdä muita kuin 17 ja 18 §:ssä tarkoitettuja muutoksia matkapakettisopimuksen ehtoihin ennen matkan alkamista, jos se on varannut sopimusehdoissa oikeuden tehdä tällaisia muutoksia ja jos muutos on merkitykseltään vähäinen. Matkanjärjestäjän on ilmoitettava muutoksesta matkustajalle pysyväällä tavalla selkeästi, näkyvästi ja ymmärrettävästi.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

4 luku

Matkapaketin toteuttaminen

20 §

Matkanjärjestäjän vastuu sopimuksen täyttämisestä

Matkanjärjestäjä vastaa matkustajalle matkapakettisopimuksen täyttämisestä myös silloin, kun matkanjärjestäjä käyttää apunaan sopimuksen täyttämässä muuta tahoa.

21 §

Matkanjärjestäjän suorituksen virhe

Matkanjärjestäjän suorituksessa on virhe, jos:

- 1) matkapalvelut eivät vastaa sitä, mitä on sovittu;
- 2) matkanjärjestäjä on laiminlyönyt antaa matkustajalle 7 §:ssä tarkoitetut tiedot ja tämän voidaan olettaa vaikuttaneen matkustajan päätöksentekoon; tai
- 3) matkanjärjestäjä on laiminlyönyt 33 §:n 1 momentin mukaisen avustamisvelvollisuutensa.

22 §

Virheilmoitus

Matkustajan on ilmoitettava matkanjärjestäjälle virheestä olosuhteet huomioon ottaen ilman aiheutonta viivytystä. Jos virheen välitön korjaus ei ole tarpeen, matkustajan on asetettava kohtuullinen aika virheen korjaamiselle.

Matkustaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita siitä matkanjärjestäjälle 1 momentin mukaisesti. Vaikka matkustaja olisi laiminlyönyt virheilmoituksen tekemisen, hän saa kuitenkin vedota virheeseen, jos matkanjärjestäjä tai muu taho, jota matkanjärjestäjä on käyttänyt apunaan sopimuksen täyttämässä, on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti.

23 §

Virheen korjaus

Matkanjärjestäjän on korjattava virhe välittömästi tai, jos välitön korjaus ei ole tarpeen, matkustajan asettamassa kohtuullisessa määräajassa ja siten, ettei matkustajalle aiheudu siitä kustannuksia eikä olennaista haittaa. Jos matkanjärjestäjä ilmoittaa, ettei korjaa virhettä, tai jos korjausta ei suoriteta välittömästi tai matkustajan asettamassa kohtuullisessa määräajassa, matkustajalla on oikeus tehdä se itse. Matkustajalla on tällöin oikeus saada matkanjärjestäjältä korvaus virheen korjauksesta aiheutuneista kustannuksista.

Matkanjärjestäjä saa kieltäytyä korjaamasta virhettä, jos korjaus ei ole mahdollinen tai siitä aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia ottaen huomioon virheen suuruus ja matkapalvelujen arvo.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

Vastaavasti matkanjärjestäjällä on oikeus kieltäytyä maksamasta korjauksesta aiheutuneita kohtuuttomia kustannuksia siinä tapauksessa, että matkustaja itse on korjannut virheen. Matkanjärjestäjän käyttäessä tämän momentin mukaista kieltäytymisoikeuttaan matkustajalla on oikeus hinnanalennukseen ja vahingonkorvaukseen siten kuin jäljempänä säädetään.

24 §

Vaihtoehtoisten palvelujen tarjoaminen

Jos merkittävää osaa matkapalveluista ei voida suorittaa sovitun mukaisesti, matkanjärjestäjän on tarjottava ilman matkustajalle aiheutuvia lisäkustannuksia matkan jatkamiseksi soveltuvat vaihtoehtoiset järjestelyt, jotka ovat mahdollisuuksien mukaan laadultaan vähintään samantasoiset kuin sovitut matkapalvelut. Velvollisuus tarjota vaihtoehtoisia järjestelyjä koskee myös tapauksia, joissa matkustajan paluu matkan lähtöpaikalle ei toteudu sovitulla tavalla.

Jos vaihtoehtoiset järjestelyt sisältävä matkapaketti on laadultaan heikompi kuin matkapaketisopimuksen mukainen paketti, matkanjärjestäjän on myönnettävä matkustajalle asianmukainen hinnanalennus.

Matkustaja saa kieltäytyä tarjotuista vaihtoehtoisista järjestelyistä, jos ne eivät ole verrattavissa matkapaketisopimuksessa sovittuun tai jos myönnettävä hinnanalennus on riittämätön. Jos matkustaja kieltäytyy vaihtoehtoisista järjestelyistä tai jos sellaisia ei ole mahdollista tarjota, matkustajalla on oikeus asianmukaiseen hinnanalennukseen ja vahingonkorvaukseen.

25 §

Sopimuksen purku matkan aikana

Jos virhe vaikuttaa merkittävästi matkapaketin toteuttamiseen eikä matkanjärjestäjä korjaa sitä matkustajan asettamassa kohtuullisessa määräajassa, matkustajalla on oikeus purkaa sopimus. Jos matkustaja purkaa sopimuksen, hänellä on oikeus hinnanalennukseen ja vahingonkorvaukseen siten kuin siitä jäljempänä säädetään.

26 §

Velvollisuus järjestää aikaisempi paluukuljetus

Jos matkapakettiin sisältyy matkustajan kuljetus, matkanjärjestäjän on 24 §:n 3 momentissa ja 25 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa järjestettävä ilman aiheutonta viivytystä matkustajalle sopimusta vastaava paluukuljetus ilman, että siitä aiheutuu matkustajalle lisäkustannuksia.

27 §

Ylimääräiset majoituskustannukset

Jos matkustajan paluuta ei ole väistämättömien ja poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi mahdollista toteuttaa sovitun mukaisesti, matkanjärjestäjä vastaa tarvittavasta, mahdollisuuksien mukaan matkapaketisopimusta vastaavasta majoituksesta aiheutuvista kustannuksista kolmelta yöl-

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

tä. Jos matkustajalla on paluukuljetukseen sovellettavan matkustajien oikeuksia koskevan Euroopan unionin lainsäädännön mukaan oikeus majoitukseen pidemmältä ajalta, sovelletaan tätä lainsäädäntöä.

Matkanjärjestäjä ei saa vedota väistämättömiin ja poikkeuksellisiin olosuhteisiin 1 momentin mukaisen vastuunsa rajoittamiseksi, jos asianomainen kuljetuspalvelun tarjoaja ei saa vedota tällaisiin olosuhteisiin sovellettavan Euroopan unionin lainsäädännön nojalla.

Kustannusvastuun rajoitus ei koske myöskään liikuntarajoitteista matkustajaa tai hänen saattajaansa, raskaana olevaa naista, ilman saattajaa matkustavaa alaikäistä eikä erityistä lääkinnällistä apua tarvitsevaa henkilöä, jos matkanjärjestäjälle on ilmoitettu viimeistään 48 tuntia ennen matkan alkua henkilön erityistarpeesta huolenpitoon.

28 §

Hinnanalennus

Matkustajalla on oikeus asianmukaiseen hinnanalennukseen siltä ajalta, jolloin matkanjärjestäjän suorituksessa on ollut virhe, jollei matkanjärjestäjä osoita, että virhe johtuu matkustajasta.

29 §

Vahingonkorvaus

Matkustajalla on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka matkanjärjestäjän suorituksessa oleva virhe on hänelle aiheuttanut. Matkanjärjestäjän on suoritettava korvaus matkustajalle ilman aiheetonta viivytystä.

Matkustajalla ei kuitenkaan ole oikeutta korvaukseen, jos matkanjärjestäjä osoittaa, että:

- 1) virhe johtuu matkustajasta;
- 2) virhe johtuu kolmansista osapuolista, joilla ei ole yhteyttä matkapalvelujen tarjoamiseen, eikä se olisi kohtuullisesti ollut ennakoitavissa tai estettävissä;
- 3) virhe johtuu väistämättömistä ja poikkeuksellisista olosuhteista.

30 §

Vahingonkorvausvastuun määräytyminen eräissä tapauksissa

Sen estämättä, mitä 29 §:ssä säädetään, matkanjärjestäjän korvausvastuuseen kuljetukseen liittyvästä vahingosta sovelletaan, mitä kyseisestä kuljetuksesta säädetään merilaissa (674/1994) tai merten matkustajaliikenteen harjoittajan vastuusta onnettomuustapauksessa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 392/2009, kuljetuksesta ilma-aluksessa annettussa laissa (289/1937), ilmakuljetussopimuslaissa (45/1977), ilmakuljetuslaissa (387/1986), rautatiekuljetuslaissa (1119/2000) tai matkustajien ja heidän matkatavaroidensa ilmakuljetusta koskevasta lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2027/97 taikka siitä määrätään kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevassa yleissopimuksessa (COTIF; SopS 5/1985), eräiden kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 78/2004) tai matkustajien ja matkatavaroiden

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

kuljettamisesta meritse vuonna 1974 tehdyn Ateenan yleissopimuksen vuoden 2002 pöytäkirjassa (SopS 70/2017).

31 §

Vahingonkorvausvastuun rajoittaminen

Muissa kuin 30 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sopimusehdoissa voidaan rajoittaa matkanjärjestäjän korvausvastuu määrään, joka on kolminkertainen verrattuna matkapaketin kokonaishintaan. Vastuunrajoitus ei saa koskea henkilövahinkoa eikä tahallaan tai huolimattomuudesta aiheutettua muuta vahinkoa.

32 §

Muun lainsäädännön nojalla saadun korvauksen vähentäminen

Jos matkustajalle on myönnetty hinnanalennusta tai vahingonkorvausta matkustajien oikeuksia koskevan Euroopan unionin lainsäädännön tai kansainvälisten yleissopimusten nojalla, korvauksen määrä on vähennettävä tämän lain nojalla myönnettävästä vastaavasta korvauksesta.

33 §

Avustamisvelvollisuus

Matkanjärjestäjän on ilman aiheutonta viivytystä annettava vaikeuksiin joutuneelle matkustajalle tietoja terveyspalveluista, paikallisviranomaisista ja konsulipalveluista, järjestettävä matkustajalle mahdollisuus etäviestimen käyttämiseen ja autettava matkustajaa tekemään vaihtoehtoisia matkajärjestelyjä sekä annettava muuta asianmukaista apua.

Matkanjärjestäjä voi periä kohtuullisen maksun antamastaan avusta, jos matkustaja on aiheutanut vaikeudet tahallisesti tai huolimattomuudellaan. Maksu saa kuitenkin vastata enintään matkanjärjestäjälle avun antamisesta aiheutuneita todellisia kustannuksia.

34 §

Matkanvälittäjän vastuu

Matkanvälittäjä vastaa tämän luvun mukaisista velvoitteista samalla tavoin kuin matkanjärjestäjä, jos matkanjärjestäjä on sijoittautunut Euroopan talousalueen ulkopuolelle ja jos matkanvälittäjä ei osoita, että matkanjärjestäjä täyttää luvun mukaiset velvoitteensa.

35 §

Yhteydenotot matkanvälittäjään

Jos matkustaja toimittaa matkapakettiin liittyvän ilmoituksen tai valituksen matkanvälittäjälle, myös matkanjärjestäjän katsotaan vastaanottaneen ilmoituksen tai valituksen.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

Matkanvälittäjän on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava vastaanottamansa ilmoitus tai valitus matkanjärjestäjälle.

5 luku

Yhdistetyt matkajärjestelyt

36 §

Matkustajalle annettavat tiedot

Yhdistetyn matkajärjestelyn syntymistä edesauttavan elinkeinonharjoittajan on ennen kuin matkustaja sitoutuu yhdistetyn matkajärjestelyn syntymiseen johtavaan sopimukseen annettava matkustajalle seuraavat tiedot selkeästi, ymmärrettävästi ja näkyvästi:

- 1) matkustaja ei saa hyväkseen laissa säädettyjä oikeuksia, jotka liittyvät matkapaketteihin;
- 2) kunkin matkapalvelun tarjoaja vastaa vain oman palvelunsa suorittamisesta;
- 3) matkustaja saa suojakseen laissa säädetyn maksukyvyttömyyssuojan, joka koskee yhdistettyjä matkajärjestelyjä.

Tiedot on annettava soveltuvaa vakiotietolomaketta käyttäen, jos sellainen on olemassa. Vakiotietolomakkeista säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

37 §

Toiselle elinkeinonharjoittajalle annettavat tiedot

Elinkeinonharjoittaja, jonka tekemän matkapalvelua koskevan sopimuksen johdosta syntyy yhdistetty matkajärjestely, on ilmoitettava sopimuksen tekemisestä yhdistetyn matkajärjestelyn syntymistä edesauttaneelle elinkeinonharjoittajalle.

38 §

Eräiden matkapaketteja koskevien säännösten soveltaminen

Jos yhdistetyn matkajärjestelyn hankkimista edesauttava elinkeinonharjoittaja ei ole asettanut lain mukaista vakuutta maksukyvyttömyytensä varalta tai ei ole täyttänyt 36 §:ssä säädettyä tiedonantovelvollisuutta, yhdistettyyn matkanjärjestelyyn sovelletaan matkapaketteja koskevia 13—16 ja 20—35 §:n säännöksiä. Yhdistetyn matkajärjestelyn hankkimista edesauttavaan elinkeinonharjoittajaan sovelletaan tällöin matkanjärjestäjää koskevia velvollisuuksia ja oikeuksia.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

6 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Vahingonkorvaus varausvirheistä

Jos elinkeinonharjoittajan järjestelmässä, jota käytetään matkapakettien tai yhdistettyjen matkajärjestelyjen varaamiseen, on tekninen puute, elinkeinonharjoittaja on velvollinen ilman aiheutonta viivytystä korvaamaan matkustajalle varausvirheestä aiheutuvan vahingon. Elinkeinonharjoittajalla, joka on sitoutunut järjestämään matkapaketin tai yhdistetyn matkajärjestelyn osana olevien matkapalvelujen varaamisen, on vastaava velvollisuus suorittaa korvaus vahingosta, joka johtuu varausmenettelyn kuluessa tehdystä virheestä.

Matkustajalla ei ole kuitenkaan oikeutta korvaukseen, jos varausvirhe johtuu matkustajasta tai väistämättömistä ja poikkeuksellisista olosuhteista.

40 §

Takautumisoikeus

Jos matkanjärjestäjä tai matkanvälittäjä on tämän lain nojalla maksanut vahingonkorvausta tai myöntänyt hinnanalennusta tai muuta hyvitystä matkustajalle matkapaketissa tai yhdistetyssä matkajärjestelyssä olleen virheen vuoksi, matkanjärjestäjällä ja matkanvälittäjällä on oikeus saada korvaus kärsimästään vahingosta siltä elinkeinonharjoittajalta, jonka suorituksessa olevan virheen vuoksi matkustajan oikeus vahingonkorvaukseen, hinnanalennukseen tai muuhun hyvitykseen on syntynyt.

Jos useamman kuin yhden elinkeinonharjoittajan vastuupiiriin kuuluva seikka on ollut syynä matkapaketissa tai yhdistetyssä matkajärjestelyssä olevaan virheeseen tai siitä aiheutuneeseen vahinkoon, kunkin korvausvelvollisuus määräytyy sen mukaan kuin olosuhteisiin nähden on kohtuullista.

41 §

Eräiden kuluttajansuojalain säännösten soveltaminen

Kuluttajansuojalain 2 luvun 10 a §:n säännöksiä lisämaksujen perimisestä kuluttajalta ja 14 §:n säännöksiä puhelinasioinnista kuluttajalta perittävistä kuluista sovelletaan myös markkinoitaessa matkapaketteja muille tässä laissa tarkoitetuille matkustajille kuin kuluttajille. Jos sähköisesti tehtävässä matkapakettisopimuksessa tällaiselle matkustajalle asetetaan maksuvelvollisuus, noudatetaan myös, mitä kuluttajansuojalain 6 luvun 12 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään kuluttajasta.

Eduskunnan vastaus EV 113/2017 vp

7 luku

Seuraamukset ja voimaantulo

42 §

Seuraamukset eräiden tiedonantovelvoitteiden rikkomisesta

Jos matkanjärjestäjä, matkanvälittäjä tai muu elinkeinonharjoittaja ei anna 7 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja lisäkustannuksista ennen matkapakettisopimuksen tekemistä, matkustaja ei ole velvollinen niitä maksamaan.

43 §

Muut seuraamukset

Matkanjärjestäjää, matkanvälittäjää tai muuta elinkeinonharjoittajaa, joka rikkoo tämän lain säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Markkinaoikeus määrää 1 momentissa tarkoitetun kiellon. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään muutoin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013).

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena noudattaen, mitä Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa (661/2012) säädetään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

44 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tällä lailla kumotaan valmismatkalaki (1079/1994).

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvun 2 §:n 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1211/2013, ja
muutetaan 6 luvun 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1211/2013, seuraavasti:

6 luku

Kotimyynti ja etämyynti

4 §

Säännösten soveltaminen eräisiin palveluihin

Matkustajaliikenteen palveluja koskeviin sopimuksiin ja matkapalveluyhdistelmistä annettussa laissa (/) tarkoitettuihin matkapaketteihin sovelletaan vain 12 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 25 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 14.11.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri